

II

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Smjernice za zaštitu zdravlja, repatrijaciju i putne aranžmane pomoraca, putnika i drugih osoba na brodovima

(2020/C 119/01)

Sažetak

- *Pandemija bolesti COVID-19 ima dalekosežne posljedice na pomorski promet i osobe na brodovima. U Smjernicama za mjere upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga ⁽¹⁾ navodi se da bi države članice trebale olakšavati tranzit građana EU-a i državljana trećih zemalja koji su rezidenti u EU-u, a koji se vraćaju kući. Radnicima koji obavljaju neophodne funkcije ⁽²⁾ trebalo bi, neovisno o državljanstvu, dopustiti tranzit i putovanja kako bi mogli neprekinuto obavljati svoje profesionalne aktivnosti.*
- *Osobe na brodovima trebale bi moći putovati ako je to nužno. Ako su građani EU-a blokirani u državi članici u kojoj nisu rezidenti i čiji nisu državljani, u trećim zemljama ili na otvorenom moru, trebali bi se moći vratiti kući ako im to zdravstveno stanje dopušta ⁽³⁾. Za vraćanje osoba na brodu, neovisno o tome iskrcava li ih se unutar ili izvan EU-a, ponajprije su odgovorni brodari koji organiziraju kružna putovanja i brodovlasnici.*
- *Mnogi pomorci na teretnim plovilima koja plove u europskim vodama državljani su trećih zemalja. Trebali bi bez obzira na državljanstvo moći putovati u luke u kojima je predviđen njihov ukrcaj te se iskrcati i vratiti kući jer bi se time, među ostalim, pridonijelo srednjoročnoj i dugoročnoj operativnosti sektora, kako je potvrđeno u Komunikaciji o uvođenju zelenih traka ⁽⁴⁾. Pomorski se promet ne može neometano odvijati ako posade nije moguće zamijeniti, što je važno za unutarnje tržište jer neometano odvijanje pomorskog prometa omogućuje opskrbu robom diljem EU-a te njezin uvoz i izvoz preko luka EU-a. Stoga bi države članice trebale odrediti luke u kojima bi se posade lakše mijenjale.*
- *Na brodovima od EU-ova interesa u svijetu plovi otprilike 600 000 pomoraca svih državljanstava. Međunarodna pomorska organizacija preporučuje da se zamjene posada omoguće svugdje u svijetu ⁽⁵⁾. Da bi pomorski promet bio siguran i odvijao se bez zastoja, Komisija poduzima korake u cilju olakšavanja i koordiniranja rada država članica na tome da se u njihovim lukama omoguće zamjene posada.*

⁽¹⁾ Smjernice za mjere upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga, C(2020) 1753 final, SL C 86 I, 16.3.2020., str. 1.

⁽²⁾ To su i, među ostalima, pomorci, osoblje u pomorskom prometu i ribari.

⁽³⁾ Osobama na brodovima trebalo bi se dopustiti da putuju ako nemaju simptome, ako nije vjerojatno da su zaraženi i ako se ne smatra da su bi mogli biti opasnost za javno zdravlje.

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije o uvođenju zelenih traka u okviru mjera upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga, C(2020) 1897 final, SL C 96 I, 24.3.2020., str. 1.

⁽⁵⁾ Okružnica IMO-a br. 4204/Add. 6 od 27. ožujka 2020.

I. Opće smjernice

1. Za EU je ključno da se usluge pomorskog prometa pružaju bez zastoja jer se 75 % robe koja u EU dolazi i iz njega izlazi te 30 % robe na unutarnjem tržištu prevozi morem. Kako bi se održala gospodarska aktivnost, restriktivne mjere donesene zbog pandemije bolesti COVID-19 trebale bi što manje utjecati na slobodno kretanje robe. Ograničenja ne bi smjela ozbiljno poremetiti lance opskrbe, osnovne usluge ni gospodarstva država članica i EU-a u cjelini.
2. Prema *Komunikaciji o uvođenju zelenih traka*, da bi pomorci mogli preuzimati dužnosti na teretnim brodovima te se po završetku ugovora vraćati kući, trebalo bi im dopustiti tranzit i prelazak granica. Ako države članice provode zdravstvene preglede, ukrcaj i repatrijacija pomoraca ne bi se zbog toga smjeli znatno oduljiti.
3. U lukama EU-a trebalo bi uspostaviti mjere kojima bi se, dok se ukrcavaju i iskrcavaju, zaštitili pomorci i druge osobe na brodovima, ali i ostalo osoblje u pomorskom prometu i lučki radnici⁽⁶⁾. Radi njihova bi zdravlja i sigurnosti, u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu, trebalo procijeniti sve rizike te poduzeti odgovarajuće preventivne i zaštitne mjere⁽⁷⁾. Europska agencija za sigurnost i zdravlje na rad objavila je posebne informacije o sigurnosti i zdravlju radnika u vezi s njihovom izloženošću bolesti COVID-19⁽⁸⁾. U obzir bi trebalo uzeti i *Savjete brodarima za pripravnost i odgovor na pandemiju bolesti COVID-19*⁽⁹⁾ (*Advice for ship operators for preparedness and response to the outbreak of COVID-19*) (zajednička inicijativa EU Healthy Gateways). Ako se za osobu na brodu utvrdi da bi mogla predstavljati rizik za javno zdravlje, trebale bi se poduzeti mjere za sprječavanje prenošenja te joj, neovisno o državljanstvu, žurno omogućiti pristup odgovarajućoj zdravstvenoj skrbi. Zdravstvenu bi skrb trebalo ponuditi i osobama koje su s njom bile u kontaktu. Članovi posade za koje se sumnja da su zaraženi trebali bi, ako je to moguće, biti u samoizolaciji, te se što prije iskrcati radi testiranja. Trebali bi, dok su na brodu te pri iskrcaju, nositi medicinske maske te izbjegavati kontakt s osobama koje ne nose zaštitnu opremu.
4. Države članice bi se pri provedbi mjera iz ovih smjernica trebale savjetovati s organizacijama koje predstavljaju radnike i zaposlenike u sektoru pomorskog prometa i lučkom sektoru.

II. Repatrijacija osoba na brodovima za kružna putovanja i svim ostalim plovilima

Preporuke za brodove za kružna putovanja

5. Brodari koji organiziraju kružna putovanja privremeno su zbog pandemije bolesti COVID-19 prekinuli aktivnosti, što bi trebalo pomoći u sprječavanju širenja zaraze na plovilima za takva putovanja. Za vraćanje putnika i članova posade s brodova za kružna putovanja koji idu u raspremu ponajprije je odgovoran brodar koji je predmetno putovanje organizirao⁽¹⁰⁾. To može obuhvaćati i repatrijaciju iz luka izvan EU-a te, posebice, organizaciju svih potrebnih čarter letova ili drugih načina prijevoza.

⁽⁶⁾ Osoblje u pomorskom prometu uključuje osoblje zaposleno na domaćim i međunarodnim komercijalnim plovilima, u trgovačkom pomorskom prijevozu, na plovilima za tegljenje i jaružanje, u odobalnoj opskrbi i na plovilima u naftnim i plinskim djelatnostima, na pomoćnim i pripravnim plovilima aktivnima u sektoru opskrbe energijom te operativno, sigurnosno i tehničko osoblje zaposleno na kopnu koje pomaže u brodskim i pomorskim operacijama.

⁽⁷⁾ Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu; SL L 183, 29.6.1989., str. 1.

⁽⁸⁾ COVID-19: smjernice za radno mjesto; <https://osha.europa.eu/en/highlights/covid-19-guidance-workplace>

⁽⁹⁾ https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_MARITIME_20_2_2020_FINAL.pdf?ver=2020-02-21-123842-480

⁽¹⁰⁾ Kružno putovanje obično je obuhvaćeno definicijom „paket aranžmana” pa tako i područjem primjene Direktive (EU) 2015/2302 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima. Tom se direktivom utvrđuju obveze organizatora, među ostalim pružanje pomoći putnicima u poteškoćama. Organizator kružnog putovanja dužan je putnike prevesti do luke iskrcaja predviđene ugovorom o putovanju u paket aranžmanu. Ako je u paket aranžman uključen i prijevoz (npr. let) putnika u luku ukrcaja/iskrcaja ili iz njih, organizator je dužan organizirati repatrijaciju/vraćanje putnika do u ugovoru utvrđenog polazišta. Organizatori paket aranžmana dužni su ugovoriti zaštitu od nesolventnosti, a njome, ako je u ugovor o putovanju u paket aranžmanu uključen prijevoz putnika, mora biti pokrivena i repatrijacija putnika.

6. Ako brod plovi pod zastavom države članice EU-a, država zastave trebala bi putnicima i posadi dopustiti da se iskrcaju u nekoj od njezinih luka. Države članice trebale bi brodaru koji je organizirao kružno putovanje pomoći pri organizaciji repatrijacije i pristupa odgovarajućoj medicinskoj skrbi.
7. Ako je državi zastave nemoguće primiti brod, trebala bi brodaru koji je organizirao kružno putovanje ponuditi pomoć da u tom vidu dogovori aranžmane s drugim državama članicama EU-a ili trećim zemljama. Pod tim se podrazumijeva da brod na moru bude što kraće te da se za repatrijacije osiguraju dobra medicinska infrastruktura i prometne veze. Usto bi trebalo olakšati pristajanje plovila, iskrcavanje putnika, medicinske preglede i liječenje te repatrijaciju putnika i posade iz luka drugih država članica EU-a ili trećih zemalja. Posebnu pažnju treba pridati putnicima s posebnim potrebama.
8. Ako brod plovi pod zastavom treće zemlje, države članice trebale bi ga primiti iz humanitarnih razloga, s tim da se preporučuje da se s brodarom koji je organizirao kružno putovanje, u skladu s njegovim obvezama, prije pristajanja dogovore o financijskim i logističkim aspektima (npr. potrebna osobna zaštitna oprema, objekti za karantenu, najam autobusa, čarter letovi). Ako takav dogovor izostane, osobe na brodu trebalo bi sigurno i žurno iskrcati te im omogućiti povratak kući.
9. Ako na brodu ima osoba zaraženih bolešću COVID-19, država luke trebala bi razmotriti iskrcavanje ondje gdje okolne stalne ili privremene bolnice imaju kapacitete dovoljne za pružanje odgovarajuće medicinske skrbi. Nakon što se nezaraženi/asimptomatski putnici i članovi posade iskrcaju, trebalo bi ih, ako je to potrebno za dodatne medicinske preglede, odvesti u karantenu. Ako to ne bude potrebno, trebalo bi se odmah pobrinuti za njihovu repatrijaciju.
10. Vodeći se humanitarnim razlozima, da bi se državljanima trećih zemalja kojima je potrebna viza za koju zbog hitnosti nisu mogli unaprijed podnijeti zahtjev omogućio iskrcaj, a njihova repatrijacija olakšala, države članice trebale bi odobravati potrebne vize na granici.
11. Ako brod za kružna putovanja treba pristati u trećoj zemlji, a prevozi građane EU-a, države članice mogu kao krajnju mjeru aktivirati Mehanizam Unije za civilnu zaštitu, primjerice ako se ne odvijaju komercijalni letovi. Ako se za to ispune uvjeti, Komisija, Europska služba za vanjsko djelovanje i delegacija EU-a u toj trećoj zemlji potom mogu pomoći s repatricijom.

Preporuke za sva plovila kad je riječ o tranzitu i iskrcaju putnika i posade

12. Kad je riječ o tranzitu putnika i posade, države članice trebale bi slijediti *Smjernice za provedbu privremenog ograničenja neobveznih putovanja u EU i olakšavanje tranzita radi repatrijacije građana EU-a te o učincima na viznu politiku* ⁽¹¹⁾.
13. Države članice dužne su olakšati tranzit građanima EU-a i državljanima trećih zemalja s boravišnom dozvolom ili vizom za dugotrajni boravak koji se vraćaju u državu članicu čiji su državljani ili rezidenti ⁽¹²⁾. Države članice trebale bi primjenjivati *Smjernice o ostvarivanju slobodnog kretanja radnika* ⁽¹³⁾ (Komunikacija Komisije).

⁽¹¹⁾ Komunikacija Komisije: COVID-19 – Smjernice za provedbu privremenog ograničenja neobveznih putovanja u EU i olakšavanje tranzita radi repatrijacije građana EU-a te o učincima na viznu politiku, C(2020) 2050 final, SL C 102 I, 30.3.2020., str. 3.

⁽¹²⁾ *ibid.*

⁽¹³⁾ Komunikacija Komisije: COVID-19 – Smjernice o ostvarivanju slobodnog kretanja radnika; C/2020/2051; SL C 102 I, 30.3.2020., str. 12.

14. Države članice bi u tu svrhu trebale odrediti odgovarajuće luke koje se mogu povezati sa sigurnim tranzitnim koridorima uspostavljenima u skladu s *Komunikacijom o uvođenju zelenih traka* ⁽¹⁴⁾.
15. Navedeno vrijedi i kada se takve osobe iskrcavaju iz brodova za kružna putovanja i drugih plovila u lukama EU-a, a žele vratiti u države članice čiji su državljani odnosno rezidenti. Brodari koji su organizirali kružno putovanje ili brodovlasnici trebali bi tranzit većeg broja osoba koordinirati s nadležnim tijelima države članice u kojoj se luka nalazi te s lokalnim konzularnim tijelima država čijih su predmetne osobe državljani ili rezidenti.
16. U tu bi svrhu brodari koji su organizirali kružno putovanje i brodovlasnici trebali doznati određena područja osoba koje će se iskrcati. O tome bi i o metodi daljnjeg tranzita koji namjeravaju organizirati trebali obavijestiti tijela iz prethodnog stavka.
17. Ako je građanima EU-a ili članovima njihovih obitelji zbog produljenog boravka na brodu istekla putovnica i/ili viza, države članice bi im trebale, u skladu s Direktivom 2004/38/EZ ⁽¹⁵⁾, dopustiti da po predočenju iste uđu na njihovo državno područje.
18. Ako repatrijacija državljanina trećih zemalja nije odmah moguća zbog privremenih poteškoća uzrokovanih ograničenjima koje je uvela zemlja čiji su državljani, brodar koji je organizirao kružno putovanje ili brodovlasnik trebao bi, u skladu sa svojom obavezama, s državom luke pristajanja iznaći rješenja za njihov siguran boravak. To bi trebalo uključivati pristup odgovarajućoj medicinskoj skrbi te odgovarajući smještaj, a nadležna tijela te države mogu imati pravo od brodarima za to zatražiti naknadu ⁽¹⁶⁾.
19. U svrhu repatrijacije osoba na brodu koje bi mogle biti zaražene bolešću COVID-19, države članice trebale bi uzeti u obzir *Savjete za zdravstvena tijela, brodare koji odlučuju obustaviti plovidbu te za dugoročno pristajanje brodova u lukama država članica EU-a/EGP-a tijekom pandemije bolesti COVID-19* ⁽¹⁷⁾.
20. Ako se građani EU-a nalaze u lukama trećih zemalja, brodar koji je organizirao kružno putovanje ili brodovlasnik trebao bi o načinu na koji namjerava organizirati njihovu repatrijaciju u EU obavijestiti konzularna tijela država članica koja imaju predstavništvo u trećoj zemlji te, ako postoji, delegaciju EU-a. Nadležna tijela država članica mogu položaj brodova za kružna putovanja koji plove prema Europi doznati u sustavu Unije za razmjenu pomorskih informacija ⁽¹⁸⁾ pri Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost.

Preporuke koje se odnose na druga plovila koja idu u raspremu

21. Za repatrijaciju pomoraca s broda koji ide u raspremu ponajprije je odgovoran brodovlasnik ⁽¹⁹⁾. Država zastave trebala bi olakšati repatrijaciju pomoraca s tih brodova, posebno ako nema prometnih veza do njihove države članice odnosno treće zemlje. Ako je član posade u akutnom stanju koje zahtijeva medicinsku pomoć ili se sumnja na COVID-19 ili je potvrđeno da je zaražen tom bolešću, trebaju se poduzeti mjere iz stavaka 4., 19. i 28.

⁽¹⁴⁾ Od država članica se u Komunikaciji o uvođenju zelenih traka (C(2020) 1897 final) traži da odrede na kojim se relevantnim unutarnjim graničnim prijelazima transeuropske prometne mreže (TEN-T), a prema potrebi i dodatnima, uvode „zelenih trake“ za kopneni, zračni i pomorski prijevoz.

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2004/38/EZ od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, SL L 158, 30.4.2004., str. 77.

⁽¹⁶⁾ Na pomorce se primjenjuju odredbe Konvencije o radu pomoraca (2006.).

⁽¹⁷⁾ Vidjeti: https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Stationed_ships_18_3_2020_F.pdf?ver=2020-03-20-183254-500

⁽¹⁸⁾ SafeSeaNet, <http://www.emsa.europa.eu/ssn-main.html>

⁽¹⁹⁾ Vidjeti posebno standarde A2.1 i A2.5.1 u Prilogu Direktivi 2009/13/EZ i povezane odredbe Konvencije o radu pomoraca (2006.).

III. Promjene posade

22. Kako bi se pomorske usluge nastavile pružati, države članice trebale bi dopustiti da se u njihovim lukama obavljaju promjene posade.
23. Pomorci bi, kao neophodno osoblje, trebali biti izuzeti iz ograničenja putovanja kada su u tranzitu prema luci ukrcaja ⁽²⁰⁾. To je u skladu s *Komunikacijom Komisije o privremenom ograničenju neobveznih putovanja u EU* ⁽²¹⁾. Države članice trebale bi u tom smislu primjenjivati mjere iz dokumenta *COVID-19: Smjernice o ostvarivanju slobodnog kretanja radnika* ⁽²²⁾.
24. Čak i ako su dopuštene promjene posade, pomorci se suočavaju s problemom kako doći do države u kojoj se trebaju ukrcati na brod jer su prometne veze vrlo ograničene. Trebalo bi razmotriti mogućnost organiziranja putovanja posebno za tu svrhu kako bi se pomorcima omogućilo putovanje do luka i iz njih, kako je navedeno u *Komunikaciji o uvođenju zelenih traka*.
25. Pomorcima državljanima trećih zemalja kojima je potrebna viza, a zbog hitne situacije nisu je mogli zatražiti unaprijed, trebalo bi na granici odobriti vizu koja im je potrebna.
26. Većina država članica poduzela je mjere kako bi se uz određene uvjete dopustila produženja ugovora o radu pomoraca ⁽²³⁾ (SEA). Ti su uvjeti ispunjeni ako su otežane promjene posade ili repatrijacija. Države članice dopuštaju i produženja valjanosti dokumenata o zadovoljavanju uvjeta rada pomoraca, ako su istekli. Isto tako, države članice koje su izdale ili ovjerile neophodne svjedodžbe privremeno ih produljuju do kraja ove izvanredne situacije. Međunarodna pomorska organizacija (IMO) ⁽²⁴⁾ i ILO ⁽²⁵⁾ izdali su smjernice o produženjima svjedodžbi i ugovora o radu pomoraca ⁽²⁶⁾.
27. Produženje uobičajenog jedanaestomjesečnog trajanja ugovora o radu pomorce može dodatno iscrpiti i naštetiti njihovu mentalnom zdravlju te ugroziti sigurnost na moru. Ti se ugovori stoga ne bi trebali produživati više nego što je to nužno. Pomorci bi trebali moći ostati na brodu dulje od njihova predviđenog trajanja službe ako je to nužno i nije nerazumno dugo ⁽²⁷⁾. Ako valjanost pomorčeve putovnice istječe, a nisu mu dostupne konzularne usluge, ne preporučuje se produživati mu ugovor o radu, nego olakšati njegovu repatrijaciju. Ako repatrijacija nije moguća, brod i država zastave trebali bi, uz pristanak pomorca, poduzeti mjere za produženje njegova ugovora o radu i uspostaviti mehanizme kojima se repatrijacija obavlja čim to bude moguće.
28. Kako bi se smanjila mogućnost zaraze bolešću COVID-19, brodovlasnici bi trebali uspostaviti odgovarajuće sigurnosne procedure na brodu za razdoblje kad nova posada stupi na dužnost. U skladu s pravom EU-a, potrebno je procijeniti sve rizike i poduzeti potrebne preventivne i zaštitne mjere ⁽²⁸⁾. Liječnički pregledi su potrebni, ali ne bi trebali uzrokovati pretjerana kašnjenja u preuzimanju dužnosti pomoraca. Trebalo bi imati u vidu informacije Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu i savjete *EU Healthy Gateways* iz stavka 3.

⁽²⁰⁾ Smjernice za mjere upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga, C(2020) 1753 final, SL C 86 I, 16.3.2020., str. 1.

⁽²¹⁾ COM(2020) 115 final, Komunikacija Komisije COVID-19: privremeno ograničenje neobveznih putovanja u EU

⁽²²⁾ Komunikacija Komisije COVID-19 Smjernice o ostvarivanju slobodnog kretanja radnika, C/2020/2051; SL C 102 I, 30.3.2020., str. 12.

⁽²³⁾ Svi pomorci koji su zaposleni na brodovima na koje se primjenjuju pravila za trgovačke brodove (Konvencija o radu pomoraca) (minimalni zahtjevi za pomorce itd.) iz 2014. moraju imati pravno obvezujući ugovor o radu pomorca.

⁽²⁴⁾ Okružnica IMO-a br. 4204/Add. 5 od 17. ožujka 2020.

⁽²⁵⁾ Izjava časnika Posebnog tripartitnog odbora o bolesti uzrokovanoj koronavirusom (COVID-19) od 31. ožujka 2020. (*Statement of the Officers of the Special Tripartite Committee on the coronavirus disease (COVID-19) of 31 March 2020*)

⁽²⁶⁾ Upućuje se i na napomenu službi Komisije o svjedodžbama uređenima pravom Unije, posebno u pogledu zahtjeva koji stvaraju poteškoće zbog mjera koje su poduzete u kontekstu krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/2020-04-06-issue_of_expiry_of_licences_and_certificates.pdf. Popis svjedodžbi na koje se upućuje ažurirat će se obuhvaćanjem svjedodžbi pomoraca.

⁽²⁷⁾ Primjenjuju se odredbe Konvencije o radu pomoraca (2006.).

⁽²⁸⁾ Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu; SL L 183, 29.6.1989., str. 1.

29. U skladu sa savjetom iz stavka 3., prvi izbor za osiguravanje da pomorci za koje postoji opasnost od zaraze bolešću COVID-19 ⁽²⁹⁾ mogu stupiti na dužnost trebao bi biti testiranje prije ukrcavanja. Ako testiranje nije moguće zbog ograničenih kapaciteta, trebalo bi umjesto toga provjeriti tjelesnu temperaturu i nedavnu povijest respiratornih simptoma odnosno kontakata sa zaraženima bolešću COVID-19.

IV. Luke koje su određene za promjene posade

30. Države članice trebale bi se međusobno koordinirati i u dogovoru s Komisijom odrediti nekoliko luka u Uniji za brze promjene posade. Te bi luke trebale biti zemljopisno raspoređene tako da pokrivaju područje Unije te povezane s otvorenim zračnim lukama i željezničkim stanicama. Države članice trebale bi predvidjeti mogućnost posebnih ili redovnih letova i željezničkih veza kako bi se osigurala prometna povezanost koja omogućuje brzo putovanje pomoraca u svrhu promjena posade i njihove repatrijacije.
31. U blizini tih luka trebao bi biti dostupan smještaj kako bi pomorci mogli čekati brod na koji se trebaju ukrcati, odnosno svoj odlazni let, vlak ili brod ako on ne polazi istog dana. Taj bi smještaj trebao imati odgovarajuću infrastrukturu koja omogućuje izolaciju. Time bi se omogućila četrnaestodnevna karantena ⁽³⁰⁾ prije ukrcavanja i nakon iskrcavanja ako predmetna država članica to zahtijeva, a testiranje nije dostupno.
32. U lukama bi trebale biti dostupne odgovarajuće medicinske usluge, koje bi trebale biti na raspolaganju pomorcima pri ukrcaju, iskrcaju i tijekom razdoblja karantene. U lukama bi trebale biti dostupne i službe za socijalnu skrb ⁽³¹⁾.
33. Međunarodna dimenzija pomorskog sektora podrazumijeva da poteškoće koje se odnose na promjene posade nisu ograničene na operacije u Europskoj uniji. Globalno, svakog mjeseca ugovor o radu istječe za oko 100 000 pomoraca. Praksa određivanja luka u kojima se mogu sigurno i neometano obavljati promjene posade može se proširiti na treće zemlje i uvesti širom svijeta.

V. Sanitarne preporuke i brodske zalihe

34. Pomorcima bi trebala biti dostupna odgovarajuća medicinska skrb usporediva, koliko je to moguće, s onom koja je dostupna radnicima na kopnu. Trebali bi im odmah biti dostupni lijekovi, informacije i liječenje za sve zdravstvene probleme za koje je to potrebno ⁽³²⁾.
35. Kontakt posade i lučkih radnika, uključujući pilote, trebalo bi smanjiti na apsolutni minimum u cilju zaštite od prijenosa bolesti COVID-19 ⁽³³⁾. Pri svim neophodnim kontaktima trebalo bi nositi osobnu zaštitnu opremu i primjenjivati mjere ograničavanja socijalnih kontakata. Sve dok su svi članovi posade zdravi, rizik na brodu je manji nego na kopnu. Stoga bi trebalo jako paziti pri odobravanju dopusta na kopnu, uzimajući u obzir sveukupnu dobrobit članova posade u aktualnoj situaciji ⁽³⁴⁾. Posadu s brodova na kojima su svi članovi posade zdravi i koji su posljednji put pristali u luku prije više od dva tjedna ne bi pri iskrcavanju u cilju repatrijacije trebalo stavljati u karantenu.

⁽²⁹⁾ Definicija slučaja i praćenje bolesti COVID-19 u Europi: <https://www.ecdc.europa.eu/en/case-definition-and-european-surveillance-human-infection-novel-coronavirus-2019-ncov>

⁽³⁰⁾ Moguće je da će se preporučeno razdoblje karantene promijeniti kad budu dostupna nova saznanja o bolesti COVID-19. Trebalo bi poštovati razdoblja koja su preporučili Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti i zdravstvena tijela država članica.

⁽³¹⁾ Primjenjuju se odredbe Konvencije o radu pomoraca (2006.).

⁽³²⁾ Primjenjuju se odredbe Konvencije o radu pomoraca (2006.).

⁽³³⁾ Primjeri obuhvaćaju određivanje posebnih timova za lučke operacije, među ostalim pilotažu, privezivanje, kontrolne terminale, dezinfekciju nakon svake smjene, davanje prednosti razmjeni dokumenata elektroničkim putem itd.

⁽³⁴⁾ Dopust na kopnu uređen je Direktivom Vijeća 2009/13/EZ od 16. veljače 2009. o provedbi Sporazuma koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Europski savez transportnih radnika (ETF) o Konvenciji o radu pomoraca iz 2006., i izmjeni Direktive 1999/63/EZ, SL L 124, 20.5.2009., str. 30.

36. Države članice trebale bi osigurati da kapetan broda što je prije moguće zatraži liječnički savjet za sve slučajeve u kojima se sumnja da su članovi posade zaraženi bolešću COVID-19 ⁽³⁵⁾. To je važno za sigurnost posade, putnika i javno zdravlje u državi luke (vidjeti pod VII. dalje u tekstu).
37. Ako se utvrdi da na brodu ima osoba za koje se sumnja na COVID-19 ili je potvrđeno da su zaražene tom bolešću, sljedeća luka pristajanja, ili bliža luka ako je to potrebno, trebala bi poduzeti korake da ga može primiti. Taj se brod ne bi smjelo neopravdano preusmjeriti. Ako je situacija u regiji odabrane luke takva da se zbog razmjera zaraze prioritet daje osobama u težem stanju te se zbog toga oboljelim pomorcima tamo ne može pružiti odgovarajuća medicinska skrb, brod bi trebala primiti najbliža dostupna luka u kojoj se može dobiti odgovarajuća skrb i koja za to ima potrebne uvjete.
38. Pomorce kod kojih se sumnja na zarazu i one čiji su simptomi blagi trebalo bi testirati u sljedećoj luci pristajanja, a svim članovima posade trebala bi biti dostupna odgovarajuća medicinska skrb. To podrazumijeva da bi te osobe trebalo evakuirati i pružiti im odgovarajuću medicinsku skrb. Ako se za bilo koju osobu na brodu sumnja na COVID-19, svi bi članovi posade trebali provesti 14 dana u karanteni ⁽³⁶⁾, na brodu ili na kopnu ⁽³⁷⁾. Karantenu bi trebalo ukinuti ako rezultati testiranja tog člana posade odnosno drugih članova posade koji su u karanteni pokažu negativan rezultat na COVID-19.
39. I dalje je na snazi zakonska obveza da brodovi imaju ukrcane zalihe ⁽³⁸⁾. Uz to, treba upotrebljavati osobnu zaštitnu opremu kako bi se posadu zaštitilo od izlaganja bolesti COVID-19. Pravila Unije koja se odnose na izvoz osobne zaštitne opreme to ne sprječavaju. Za isporuku takve opreme u svojstvu brodskih zaliha nije potrebno odobrenje iz Uredbe (EU) 2020/402 ⁽³⁹⁾. Ta se uredba konkretno odnosi na carinski postupak pri izvozu, a taj se carinski postupak ne primjenjuje na brodske zalihe u skladu s Carinskim zakonikom Unije ⁽⁴⁰⁾.
40. Zalihe osobne zaštitne opreme na brodu trebalo bi povećati kako bi je bilo dovoljno za sljedeće situacije:
- interakcije potrebnog broja članova posade s pilotima;
 - interakcije članova posade s eventualno oboljelim članom posade;
 - dopust na kopnu (s tim da takav dopust treba izbjegavati koliko je god moguće).
41. Moraju se poštovati minimalni sigurnosni i zdravstveni zahtjevi za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima ⁽⁴¹⁾. Kad je riječ o lijekovima na brodu, trebalo bi slijediti preporuke iz najnovije verzije *Međunarodnog medicinskog priručnika za brodove* Svjetske zdravstvene organizacije i Priloga C *Smjernica za brodare za zaštitu zdravlja pomoraca* ⁽⁴²⁾ Međunarodne pomorske organizacije.

⁽³⁵⁾ Konvencijom o radu pomoraca (Standard A4.1) zahtijeva se da za svaku osobu na brodu nadležno tijelo osigura prethodno uspostavljenim sustavom da je liječnički savjet, uključujući savjet liječnika specijalista, dostupan 24 sata na dan putem radijske ili satelitske komunikacije kad je brod na moru; liječnički savjet, uključujući i daljnji prijenos zdravstvenih poruka radiovezom ili satelitskom vezom između broda i kopna, besplatan je za sve brodove bez obzira na zastavu koju viju.

⁽³⁶⁾ Moguće je da će se preporučeno razdoblje karantene promijeniti kad budu dostupna nova saznanja o bolesti COVID-19. Trebalo bi poštovati razdoblja koja su preporučili Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti i zdravstvena tijela država članica.

⁽³⁷⁾ Preporuke o karanteni u skladu s uputama Svjetske zdravstvene organizacije, Postupci za karantenu osoba u kontekstu sprječavanja širenja koronavirusa (bolesti COVID-19), privremene smjernice, 19. ožujka 2020.

⁽³⁸⁾ Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima; SL L 113, 30.4.1992., str. 19.

⁽³⁹⁾ Provedbena Uredba Komisije (EU) 2020/402 od 14. ožujka 2020. o uvođenju obveze predočenja odobrenja u slučaju izvoza određenih proizvoda, SL L 77 I, 15.3.2020., str. 1.

⁽⁴⁰⁾ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije, SL L 269, 10.10.2013., str. 1.

⁽⁴¹⁾ Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima; SL L 113, 30.4.1992., str. 19.

⁽⁴²⁾ Okružnica IMO-a br. 4204/Add.4 od 5. ožujka 2020.

VII. Preporuke za dodatno izvješćivanje o bolesti COVID-19 s brodova koji se približavaju lukama EU-a

42. Pomorska zdravstvena izjava (MDH) već je obvezna u skladu sa zakonodavstvom EU-a ⁽⁴³⁾. Tu izjavu nadležnom tijelu koje je odredila dotična država članica šalje kapetan ili druga osoba koju je brodar propisno ovlastio. Izvješćivanje se obavlja putem jedinstvenog nacionalnog pomorskog sučelja prije dolaska u luku države članice EU-a:
- najmanje 24 sata unaprijed; ili
 - najkasnije u trenutku isplovljenja broda iz prethodne luke ako je putovanje kraće od 24 sata; ili
 - ako luka pristajanja nije poznata ili se promijeni za vrijeme putovanja, čim te informacije budu dostupne.
43. MDH mora biti dostupan na jedinstvenom nacionalnom pomorskom sučelju. Relevantnim tijelima omogućuje da provjere zdravstveno stanje osoba na plovilu prije nego što ono uđe u luku.
44. COVID-19 se vrlo brzo širi, a razdoblje inkubacije može trajati do 14 dana. Preporučuje se da države članice zatraže da kapetan broda nadležnom tijelu dojaví sljedeće informacije četiri sata prije predviđenog dolaska u luku pristajanja:
- ukupan broj osoba na brodu (posade i putnika);
 - broj osoba zaraženih bolešću COVID-19;
 - broj osoba za koje se sumnja da su zaražene bolešću COVID-19 ⁽⁴⁴⁾.
- Te se informacije mogu dojaviti brodskom VHF radiostanicom ili ažuriranjem MDH-a.

⁽⁴³⁾ Direktiva 2010/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o službenom postupku prijave za brodove koji dolaze u luke i/ili odlaze iz luka država članica, SL L 283, 29.10.2010., str. 1.

⁽⁴⁴⁾ Prema definiciji Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti: <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/covid-19-ecdc-updates-case-definition-eu-surveillance>